

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj

Egy évre 10 Pengő, 1/2 évre 5 Pengő, 1/4 évre 2-50 P. számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 10 Pengő, nyilttér soronként 50 fill. Álláskeresők hirdetése 1 P

A kereskedelem létjogosultsága.

A szegedi gazdaságpolitikai program, amely termelési rendszerünkben, közellátásunkban és háborus gazdálkodásunkban egyaránt fordulópontot jelent, nemcsak a ma égető kérdéseinek megoldását, hanem hosszabb időre érvényes irányu elvek érvényesítését is jelenti. Az új termelési és beszállítási rend felépítésével tisztázódott a termelő helyzete s a háboru eddigi éveiben foganatosított fogyasztási korlátozások és szabályozások bizonyos állandó mértékre szorították le, majd pedig állandósították a legtöbb termény, nyersanyag és igen sok iparcikk felhasználását. A megélhetés két végpontja: a termelő és a fogyasztó közötti közvetítő tevékenység azonban sokáig súlyos és rendezetlen kérdés volt, amelyhez nemcsak minálunk, hanem más országokban is, az elmúlt gazdasági világválság során csak habozva a háborus gazdálkodás óta pedig erélyesen bár, de sokszor kiforratlan gazdasági alapelvek szerint végleges módon volt szokás nyulni.

Ennek a problémának egyik leglényesebb pontja a termelői és fogyasztói árak között mutatkozó, szociális szempontból nem kívánatos megterhelést jelentő költségtöbblet. Amikor a válság idején a termelői árak mélyen az önköltség alá zuhantak le, mert nagy volt az árubőség és a külföldi verseny, a csökkent vásárlóerejű fogyasztóközönség pedig kereseti viszonyaival arányban nem álló magas árakat volt kénytelen fizetni, már teljes súlyával jelentkezett az a kérdés, hogy erkölcsi szempontból megengedhető-e a közbeékelődő kereskedelem csekély számú rétegének az az előjoga, hogy az életet megdrágítsa. A kérdésre csaknem minden európai államban sokféle hivatalos intézkedés adott választ, amely technikai és szervezeti kivitelében és a szerzett jogok tiszteletben tartása tekintetében sokszor eltérő és ellentétes volt is, azonban végeredményben a termelő érdekében és javára igyekezett csökkenteni a közvetítés költségeit. Ma háborus világot élünk s a termelő és a fogyasztó piaci szerepe megcserélődött: ma nem a vásárló, hanem az eladó termelő az erősebb fél. Mégis, a fordított helyzetben is ugyanolyan súlyal és jelentőséggel szerepel a közvetítő kereskedelem túlzott hasznának polgári mértékre való szükségzerű csökkentése. Itt tehát nem átmeneti jelenségről és pillanatnyi háborus intézkedésről van szó, hanem a közvetítés racionalizálásáról, amely a jelek szerint mind

a békebeli bőség okozta krízisekben, mind a háborus áruszűke idején a szociális kiegyenlítésnek és a feszültségek levezetésének fontos eszköze.

Ehhez az alapkérdéshez a különféle államok a legkülönbözőbb eszközökkel nyulnak. Van olyan végletes álláspont, amely nemcsak a kereskedelem túlzott hasznának jogosultságát, hanem a kereskedelem létjogosultságát is tagadja. Ilyen például a marxista-rendszer, amely még a polgári haszonnak is hadat üzent. Az eddigi tapasztalatok mutatják, hogy a kereskedelem kikapcsolása örökös áruszűkével és a lakosság életszínvonalának katasztrófális hanyatlásával jár együtt. Merőben ellentétes ezzel az az a felfogás, amely egyes fontos cikkek terén (például gabona, élelmiszer) monopolizált kereskedelmet létesít, tehát állami feladatit teszi a legfontosabb termények és élelmiszerek forgalmának lebonyolítását, viszont elismeri a kereskedelmi tevékenység létjogosultságát. Gabonamonopólium a háboru megelőző időben és a háboru óta is többféle formában működik Európában. Ezt meg lehet szervezni kiválóan, csaknem tökéletesen, amit ezt a német példa bizonyítja és igen rosszul, amint ez a hajdani csehszlovák gabonamonopólium súlyos csődje mutatta. Míg az előbbi kiegyenlítésre, szociális igazságra törekszik, addig a cseh gabonamonopólium egy agrárcsoport üzleti és politikai érdekeit szolgálta s ezzel olyan gabonapolitikát inaugurált, amely az egész állam gazdasági és politikai békéjét döntötte halomra.

Teljesen szabad kereskedelem háborus gazdálkodás idején ma már sehol sincs. Ma nincs egyetlen olyan ország sem, ahol mélyreható árszabályozás és árpolitika ne mérsékelné a közvetítés költségeit. Az pedig, hogy ez milyen szervezeti intézkedésekkel történik, az egyes államok nemzetgazdasági strukturájától, kereskedelmének fejlettségétől, termelésének és fogyasztásának viszonyától nem utolsó sorban népének nemzeti karakterétől függ. Magyarországon a különféle válságintézkedések jó ideig látszólag a monopólium felé haladtak és igen gyakran hallottuk is ezt a kifogást az elmúlt évtizedben, amikor a gazda érdekében, továbbá külkereskedelmi és valutáris okokból a kereskedelem és értékesítés rendszerét át kellett alakítani. Mindazonáltal a legális kereskedelemnek mindenkor nagy, sőt döntő szerepe volt az értékesítésben s az új közellátási, beszállítási és termelési renddel kapcsolatban életbe lépett intézkedések még élesebben domborítják ki ezt a sajátos magyar felfogást.

Ez pedig az, hogy magánkereske-

delemre szükség van, az értékesítés oroszlanrészét erre kell bízni, viszont a kereskedelem létjogosultsága csak a polgári haszon határain belül állhat fenn. Ezt a gondolatot valósította meg a helyi és körzeti kereskedők kijelölése, az áruforgalmi központok létesítése és a kereskedelem ellenőrzése a nemrégiben megjelent rendeletek után s ezt foglalta össze igen tömören szegedi beszédében Reményi-Schneller Lajos, gazdasági csúcsminiszter és pénzügyminiszter, amikor kinyilvánította, hogy a kormányzat felfogása szerint szükség van kereskedőkre, de csak valódi és szakértő kereskedőkre; a feleslegeseknek el kell tűnniök. A szükségeseknek pedig meg kell elégedniök a polgári haszonnal, hogy az élelmiszer a lehető legrövidebb uton és lehetőleg kevés költséggel jusson el a termelőtől a fogyasztóig. A magyar rendszerben tehát az autonómia gondolata érvényesül. A kereskedő önmagáért, de másokért is dolgozik, hivatást teljesít, meg szolgálja a maga hasznát és egyben a magasabb nemzetgazdasági érdekek érvényesítője is egy személyben.

A magángazdasági tevékenységnek a nemzetgazdasági célokkal való szerves összeépítése csak az első pillanatban látszik ujnak. Alapvető elvi és nemzeti karakternek megfelelő felfogás ez, amely nem csak a kereskedelem terén érvényesül. Ősi magyar elv például az is, hogy a magyar föld — közkinccs (amint Szegeden Kállay Miklós miniszterelnök mondotta) s néhány évvel ezelőtt a nemzet nagy tanító mestere Teleki Pál gróf elevenítette fel azt a klasszikus tételt, hogy a föld birtoklása kötelezettséget, a nemzettel szemben vállalt hivatást jelent. Példa erre a nagy mezőgazdaságfejlesztő munkaterv végrehajtása, amelyben fontos szerepet játszik a gazdáknak egészen a legutolsó faluig lenyúló önkormányzata. Érvényesül az autonómia gondolata adórendszerünkben éppen úgy, mint közigazgatásunkban és számtalan más vonatkozásban.

Az új kereskedelmi rendszer a legfontosabb termények és élelmiszerek forgalmán vezeti végig az autonómia és az együttműködés, a közérdekű kiegyenlítés és a közös nemzetgazdasági cselekvés gondolatát. Nem zárja ki az egészséges versenyt, sőt előnyöket biztosít nemcsak a jobban és többet termelő gazdának, hanem az élelme- sebb és mozgékonyabb kereskedőnek is. De ugyanakkor megvonja a jogos érdekek határvonalait s így csökkenti a társadalmi és gazdasági feszültségek esélyét.

A magyar kereskedelem nagy erőpróbája csak most következik. Ez az időszak nem lehet és nem is lesz a gyors konjunkturális gazdagodások kora, de példátlan megerősödést hozhat a tisztas, szolid kereskedelem számára, amely nemcsak a maga megélhetését és a háborus gazdálkodás zavartalanságát

hiztosíthatja, hanem olyan hírnevet és erkölcsi tőkét is szerezhethet, amely a jövőben sokszorosan többet ér, mint a konjunkturális vagyon. Mert ilyenek keletkezésére az ország belső társadalmi békessége fizetne rá, és ez egyértelmű volna a kereskedelem újabb és tartós válságával. K. É.

Megelőző védekezés a gyújtóbombák ellen.

Korszerű légitámadások egyik igen hatásos fegyvere a gyújtóbomba. Az ellenséges légierők repülőgépei egy-egy támadás alkalmával a gyújtóbombák ezreit, sőt nem egy esetben azoknak tízezreit szórják le. Gyújtóbombáknak ily nagy tömegben való alkalmazása a gyakorlatban azt jelenti, hogy egy-egy épületre, lakóházra nemcsak egy, hanem több gyújtóbomba is hull. Ha a védekezés módja ily támadásokkal szemben nem megfelelő, akkor a légitámadás után nagy kiterjedésű tűzvészek keletkeznek, melyek épülettömböket, utcatorokat pusztítanak el és az emberek ezrei hajléktalanokká válnak. Csak füstölgő romok, üszkös, kormos falak jelzik azt, hogy órákkal ezelőtt még boldog családi tűzhelyek sokasága állt a pusztulás színhelyén.

A gyújtóbombák elleni védekezés nemcsak abban csucsosodik ki, hogy a gyújtóbombák által okozott tüzeket jól kiképzett és felszerelt tűzoltóerőkkel oltjuk el, hanem ezt megelőzőleg az épületeken belül olyan helyzetet kell teremtenünk, amellyel az épület tűzveszélyességét csökkentjük. Meg kell akadályoznunk azt, hogy a gyújtóbombák az épületeken belül tűzveszélyes, könnyen gyuló és lángalobbanó anyagokat találjanak. Ez az jelenti, hogy megelőző tűzvédelmi intézkedésekkel kell az épületek tűzveszélyességét csökkentenünk.

Vizsgáljuk meg mindenekelőtt, hogy a gyújtóbomba-támadással szemben épületünk mely része érzékeny.

A lezuhanó gyújtóbomba elsősorban az épület tetőszerkezetét, azaz a tetőhéjazatot üti át, majd az utolsó földem szerkezeti kivitelétől függően vagy a padlástérben, vagy pedig az alatta levő épületrészben fogja gyújtóhatását kifejteni. Az átütés mérve a bomba súlyától, az ejtés magasságától és a földem szerkezetek kivételétől függ. Olyan épületekben, melyeknek utolsó földeme könnyű kivitelű — tegyük fel, hogy pórföldem — még a legkisebb súlyú gyújtóbomba is, ha az szerkezeti gerendát nem talál, a földemet átszakítja. — Csaposgerenda és egyéb nehezebb kivitelű földemeken az átütés veszélye már sokkal kisebb, mert a földem, a föltöltés és a szigetelő téglasorral együtt a gyújtóbomba átütő erejét bizonyos mértékben lefékezi. Biztonságot az angolok által gyártott 17 kg-os bombával szemben csak egy 20 cm. vastag vasbeton szerkezetű földem nyújt. Nagyobb súlyú gyújtóbombákkal szemben az előbb említett méretű földem sem nyújt teljes biztonságot.

Az elmondottak talán egyik-másik hallgatónk azt gondolja, hogyha az ellenségnek ilyen erős támadó eszközei vannak, akkor a védekezés lehetetlen, a károkozást megakadályozni nem lehet és minden a tűz martalékául fog esni. Ez téves hiedelem! A légitámadások tűzokozójával szemben igenis van védekezés és pedig olyan, amellyel a nagyobb károkozást meg tudjuk akadályozni, sőt a keletkező tüzeket csirájában el tudjuk fojtani.

Legyakoribb az az eset, amikor a gyújtóbomba a padlástérben fejt ki hatását. A bomba nagy hőfejlődés mellett rövid ideig ég. Ha a közelben éghető anyagok vannak, akkor azokat percek alatt belül lángra lobbantja. Magának a gyújtóbombának égése, ha az a padlástérre esik, komolyabb veszélyt még nem jelent. Megfelelő beavalkozással a veszély könnyen elhárítható. Ha azonban a bomba égési helyén éghető anyagok vannak felhalmozva, akkor igen rövid idő alatt komoly tűz keletkezik, mely esetleg az egész tetőszerkezet, vagy az épület teljes pusztulását vonhatja maga után. A fent elmondottakból már megállapíthatjuk azt, hogy épületeinknek a gyújtóbombával szemben a padlástér a legértékesebb része.

Mindenki tudja, hogy a lakóházak padlása mindazoknak az anyagoknak gyűjtő és tároló helye, amelyeket a lakásban nem tudunk, vagy nem akarunk elhelyezni. Nézzünk csak szét padlásainkon! Mit fogunk ott találni? Óreg butorokat, amelyekre talán soha sem lesz szükségünk. Ezek a butorok már nem is értékesek, azért mégis csak gyűjtjük, holott esetleg azok elajándékozásával szegényebb sorsú polgártársainknak otthonát melegebbé tehetjük volna. Mit találunk még a porlepte holmik között? Régi folyóiratokat, újságokat, sok-sok ócskaságot, melyekre szükségünk egyáltalában nincsen. Hirdetmények hívják fel figyelmünket arra, hogy a hulladékpapírt adjuk el az erre a célra kijelölt gyűjtőknek, kereskedőknek. Az értéktelen hulladék értékévé válik, mert egyrészt pénzt kapunk érte, másrészt pedig igen fontos nyersanyagot juttatunk az anyaggazdálkodás vérkeringésébe.

Padlásaink lomtalanítását már éveken ezelőtt végrehajtottuk. Idővel azonban a lakóházak padlásaira a lomok újra visszakerültek.

Megjött a tavasz! Minden háztartásban megtartják a tavaszi nagytakarítást! Tartunk padlásainkon is nagytakarítást. Távolítsunk el mindent, ami ott fölös-

leges, lehetőleg minden olyan anyagot, amely ég. Külföldi tapasztalatok igazolják, hogy az üres padlásba eső gyújtóbomba csak egész kis helyi tüzet okoz. A tűz kifejlődni nem tud, mert hiányzik az égést tápláló éghető anyag. Ilyen kisebb tüzeket a lakóház légoltalmi őrsege a rendelkezésre álló tűzoltóeszközökkel könnyűszerrel le tud küzdeni. Ellenben akkor, ha padlásaink tele vannak rakva éghető anyagokkal, a gyújtóbomba rövid idő alatt nagyobb tüzeket fog okozni, amelyeket a ház lakói már eloltani nem tudnak. A kárveszély leküzdésére nagyobb tűzoltó erőkre lesz majd szükség, amelyek azonban egyéb fontos elfoglaltságuk miatt — a megszokott békebeli távbeszélő hívásra — nem fognak azonnal megjelenni. Az eredmény az lesz, hogy házunk tetője leég. Ez még a jobbik eset, mert hiszen előfordulhat az is, hogy a szerencsétlen körülmények folytán az egész épület leég.

Minden jó magyarnak az a kötelessége, hogy a nemzeti vagyont a légi támadásokkal szemben megvédje. Mit kell tennünk? A feltett kérdésre válaszunk igen rövid. Csökkentsük lakóházainkban a tűzveszélyt a legkisebb mértékre. Ez pedig nem egyéb, mint az éghető anyagoknak a padlásról való eltávolítása. Ne kiméeljünk időt és fáradságot. Menjünk fel padlásainkra, nézzünk szét, vizsgáljuk át holmijainkat s távolítsuk el onnan lehetőleg minden éghető anyagot.

A bölcs előrelátásnak meg lesz az eredménye.

Külföldi tapasztalatok bizonyítják a padlásokról az éghető anyagok eltávolításának fontosságát. Légitámadásokkal erősen súlytott vidékeken a lakosság saját jól felfogott érdekében, minden hatósági felszólítás és intézkedés nélkül az épületek padlásait teljesen kiürítette, sőt nem egy esetben az illetékes hatóságnál sürgette és követelte oly rendeletnek kiadását, mely nemcsak a tárolt holmik, hanem még a padlás elválasztó lécezések eltávolítását is elrendeli. A lakosság érezte, hogy a kárveszélyt nem tudja leküzdeni csak akkor, ha megelőző intézkedésekkel a gyújtóbomba által okozott tüzeket tápláló éghető anyagokat az épületekből mielőbb eltávolíthatja. A házak lakói eltávolítottak a padlásról minden éghető anyagot, még az elválasztó léceket is és ezzel a megelőző védekezéssel a tűz gyors tovaterjedésének gátat tudunk vetni.

Mennyivel könnyebb egy ilyen teljesen szabad padlástérben a gyújtóbomba leküzdése. A padlás teljesen áttekintő, az éghető anyag hiányában a füst képződés nagyon kicsi s ez a körülmény a tűzoltást nagyban megkönnyíti. Így a tűzoltást megnehezítő másik körülményt, a sugárzó kóhatást is kiküszöböljük, mert az égést tápláló anyagok hiányának.

Hatósági rendelkezés szabályozza azt, hogy a lakóházak padlásterein milyen anyagokat szabad tartani, egyben azt is, hogy a padlástérben elhelyezett anyagokat milyen módon kell tárolni.

Általában a lakóházak padlásterein

csak butorok, butordarabok, a háztartásban nélkülözhetetlen és éghetetlen tárgyak helyezhetők el. Költözködéshez szükséges üres ládák és kosarak is tartathatók a padlástéren. Célszerű a ládákat, kosarakat — ha azok mérete azt megengedi — egymásba helyezni. Papír- és szövetneműek csak keményfa ládákban, vagy szorosra fűzött lángbiztos csomagolásban tarthatók. Bekötött könyveket szoroson egymásmellé fektetve ládába csomagoljuk. Lángbiztos csomagoláshoz égéstgátló anyaggal kezelt textilfélék, vagy papírost kell felhasználni. Ezekből az anyagokból legfeljebb csak olyan mennyiségben tarthatunk a padlástérben, hogy esetleges reneszánsszerű eltávolítása és más-hová való elhelyezése a legrövidebb idő alatt lehetséges legyen.

Lakóházak padlásán semmiszín alatt ne tartsunk tüzelőanyagot fa, szén, koks, stb., könnyen gyuló szilárd anyagokat, u. m. széna, szalma, szálaskarmány, kalászos terményeket, mert ezek pillanatok alatt éppen úgy tova viszik a tüzet, mint a lazán összehordott papír. Semmi körülmények között nem szabad a padláson tűzveszélyes, robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő folyadékokat, olajokat, benzint stb., továbbá robbanó anyagokat tartani.

Fordítsunk gondot arra is, hogy az anyagokat mily módon helyezzük el a padláson, azaz a padlásrekeszekben. Rend-

szertelen összevisszaságban heverő anyagokat a gyújtóbomba pillanatok alatt lángra lobbant. Szoroson csomóban, egymásmellé, valamint egymásra rakott anyagok csak akkor gyuladnak meg, ha a gyújtóbomba a tárolt anyagok ra, vagy azoknak közelébe esik és ott ég el.

Padláson általában a padlótól számított 160 cm. magasságig szabad raktározni. Butordarabokat, amelyeknek magassága az előírt méretet túlhaladják, úgy kell elhelyezni, hogy az minden oldalról hozzáférhető legyen. A többi tárgyat is úgy helyezzük el, hogy azok a könnyen hozzáférést ne akadályozzák. A raktározás módjánál irányelvül fogadjuk el, hogy a padlás, azaz a rekesz közepe szolgáljon tárolási helyül.

Ezzel a tárolási móddal egyrészt a padlás áttekinthetőbbé válik, másrészt a szabadabb mozgást, a közlekedést biztosítjuk és ezzel a tüzoltást könnyebbé és eredményesebbé tesszük.

Összefoglalva a mondottakat: vizsgáljuk át padlásainkat, távolítsunk el minden felesleges éghető anyagot. Rendezzük a padláson tárolt anyagokat az előbb mondottak szerint.

Ezekkel a megelőző intézkedésekkel csökkentjük épületeink tűzveszélyét, megkönnyítjük a mozgást és biztosítjuk az eredményes tüzoltást.

Ujabb körrendelet szabályozza a bőrtalpu lábbelik készítéséhez kiszolgáltatható anyagmennyiséget.

A Lábbeli Központ valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének és közigazgatási kirendeltsegek vezetőinek körrendeletet küldött a törvényhatóságok augusztus és szeptember havi talp- és felsőbőr ellátása ügyében.

A körrendelet közli, hogy a rendelkezésre bocsátott bőrféleségeket úgy alapították meg, hogy

augusztus és szeptember hónapra a kiállítható pirosszínű utalványokra megfelelő bőryanagfedezet legyen az elosztó, illetőleg a kijelölt talpőrkereskedőnél.

A kiadott rendelkezés szerint új csizma készítésére és csizmafejelésekre kiadható utalványok számát is meghatározták, ugyanakkor pedig kötelezővé tették, hogy az utalványokat „csak bőrtalpu csizma készítésére jogosít”, illetőleg bőrcsizma fejelésére jogosít”, bélyegzővel kell ellátni. Csizma készítésére, illetve fejelésére jogosító utalványt a Lábbeli Központ rendelkezése alapján csak olyan fogyasztónak szabad kiadni, akinek foglalkozása a csizmábanjárást multhatatlanul megköveteli.

Az új körrendelet részletesen szabályozza, hogy talpőrkereskedőknek az egyes utalványokra milyen mennyiségű felsőbőrt és mellékanyagmennyiséget kell

kiszolgáltatni. Éppen ezért, a pirosszínű utalványok kiállításánál azt is meg kell határozni, hogy a mérték szerint készítenő cipő magassága, vagy félcipő.

HAJDUSZOBOSZLÓI

GYÓGYFÜRDŐ

ma már európai hírű.

Pedett gyógyudoncák, ivócsarnok, inhalatórium, strandfürdő, hullámfürdő, Páratlanul eredményes fürdő, — ivó — és belélegzőkurák. A „Szoboszlói Gyógyvíz” és a szén-savval telített „Hajduvíz” mindenütt kapható. A fürdőt Hajdusoboszló 73 és 78°-os hévizei táplálják. 3.000 liter forróvíz percenként. Magyar és németnyelvű ismertetővel készséggel szolgál a fürdő

IGAZGATÓSÁGA.

ANGORA NYULSZÖRT

az ujonnan életbe léptetett legmagasabb áron,

bármely kis vagy nagy mennyiségben készpénzért vásárol, kivánságra tiszta vagy kevert angorafonalra átcserél gépjüzemű angorafonóda,

az „Angoratex” Angorafonóda és kikészítő Kft. Budapest, IX. Pápay István-u. 12.

HIREK

Halálozás. Mangó János, nyug. tanfelügyelő, életének 67. évében, hosszas szenvedés után, f. hó július 14 én 4 órakor elhunyt.

Virághullás. Orosz Gyula és neje Veres Kató kisleánya: Mártuka kötözött el július 19-én — 8 hónapos korában — az élők sorából, szüleinek legnagyobb bánatára.

Magántanulók figyelmébe! Felsőbb hatóság csak azoknak a magántanulóknak engedélyezi a felvételi vizsgát magasabb osztályba, kiknek két utolsó évi elemi iskolai bizonyítványa jórendű, illetve 7.5. (román biz.) Ellenkező esetben első osztálytól kell kezdeni a magánvizsgát **Dr. Boros Zoltánné** polg. fiúisk. megbíz. igazgatója.

Szilágysomlyó Vármegye Közigazgatási Bizottsága f. hó 14-én tartott rendes havi ülését. A bizottság ebben az ülésében feltűnő módon sokat foglalkozott a vármegye népoktatásügyi kérdéseivel és ezek közül is elsősorban a vármegye szükségletének megfelelő tanítóképzéssel. „Vissza az elvitt tanítóképezdét Zilahra” jelszóval, a Bizottság felterjesztést intézett a m. kir. Vallás- és Közigazgatási Miniszter urhoz. Büszkeséggel tölt el Bennünket a vármegye vezetőségének ez irányú munkálkodása, amelyért a vármegye minden egyes polgára csak hála-köszönő szívvvel adózhat vezetőségének. A vármegye kisgyűlése folyó hó 13. napján tartotta havi ülését.

A hadiárva tandíjmentessége. A közép- és felsőfokú iskolákban eddig egész, vagy fél tandíjmentességet nyervek a hadiárva és hadigyámoltak közül azok a tanulók, akik jeles, vagy jórendű bizonyítványt szereztek. Ujabb rendelkezés szerint egész, vagy fél tandíjmentességben részesülhetnek azok az elégségesrendű hadiárva is, akik az I., vagy II. járadékosztályu hadiárvák gyermekei. A tandíjmentességet, mint magántanulók is elnyerhetik. Továbbá részükre a tanulóotthonokban minden huszadik helyet fenntartják, ahol ingyenes ellátásban részesülnek. Ezeket az ingyenes helyeket közülök elsősorban rászorultságuk sorrendjében a jeles és jórendűekkel töltik be. A rászorultságot, vagyontalanságot hatósági bizonyítvánnyal kell igazolni. A jeles és jórendűek után jöhetnek számításba az elégségesrendűek. A fenti hadiárva és hadigyámolt gyermekek e minőségüket a hadigondozási igazolványnak egy évnél nem régebb keletű másolatával kötelesek igazolni a tandíjkezdés ügyében.

Tisztítsa

meg olykor szervezetét a bélben felhalmozódott sok káros salaktól akkor is, ha nincs székrekedése. Jó tisztító hashajtó a

DARMOI

Törvényszéki hírek.

A zilahi törvényszék Sörrés tanácsa július 10-én tartotta meg a főtárgyalást Mayer Jolán szatmárnémetii lakos és Cselényi Gusztávné budapesti lakos megvesztegetési perében. Az ügyészség vádat emelt ellenük, mert neveztek Faragó László zsidó munkaszolgálatost a hadkötelezettség teljesítése alól megvesztegetéssel akarták ki vonni, miért is az ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte mindkettőjüket. A megtartott főtárgyalás mindvégig izgalomban bővelkedett. A tanuvallomások és bizonyítékok alapján Mayer Jolán, aki állítólagos vőlegényét: Faragó Lászlót akarta — betegségére hivatkozva — a munkaszolgálat alól kivonni, 7 hónapi börtönre, Cselényi Gusztávnét, mint tettéstársat, 1 évi börtönre és 10.000 pengő vesztegetési összeg elkobzására ítélte.

Az ítélet ellen felebbezéssel éltek s a védők szabadságrahelyezésüket kérték. A törvényszék a per végleges eldőltségéig, mindkét vádlottat szabadlábra helyezte.

*

Ugyancsak ezen a napon tartotta meg a törvényszék Sörrés tanácsa a gyilkossággal vádolt Kiss Mihály 22 éves felső szopori lakos ügyében a tárgyalást. 1942. december hó 18-án Kiss Miklós felsőszopori lakost meggyilkolta és holttestét a sarmasági vasutvonal mellett elásta. A vasúti pályatest építését végző munkások akadtak Kiss Miklós holttestére. A csendőrség kinyomozta a tettest, aki nem volt más, mint a meggyilkolt fia: Kiss Mihály.

Özv. Kiss Miklósné a felbujtás, Kordis Tivadar pedig a tettéstárs vádjával vádolva állottak a törvényszék tanácsa elé.

Mélyen megrendítő volt az egész tárgyalás. A tanúk és vádlottak vallomásából kirajzolódott egy szerencsétlen család élete. A férj durvasága, gyermekeivel szemben való kegyetlen bánásmódja türehtetlenné tette a családi életet. A fiu, hogy édesanyját megmentse a sok kegyetlenkedéstől, előre megfontolt szándékkal gyilkolta meg édesapját. Kiss Mihály is beismerő vallomást tett. A tanuvallomások és bizonyítások alapján özv. Kiss Miklósnét és Kordis Tivadart a törvényszék felmentette a vád és következményei alól. Kiss Mihályt pedig a sok mentőkörülmény figyelembevételével, 12 évi fegyházra ítélte.

Az ítéletbe a vádolt megnyugodott, védő fellebbezést jelentett be.

*

Csúpe Tódor vármezői lakos ellen az ügyészség testi épség megsértése által elkövetett hadkötelezettség kijátszási büntette címen emelt vádat. A vád beigazolást nyert. A törvényszék 3 hónapi fegyházbüntetésre ítélte.

Szilágysomlyón, Honvéducca 19. sz. Berger-féle ház eladó. Értekezni Dr. Farkas László, ügyvédnél, Debrecen.

Hirdessen a „Szilágysomlyó“-ban!

Városi Mozgószínház

Julius 24—25—26.
Szombat—vasárnap—hétfő.

Minden magyar ember kötelessége e film megnézése!

Magyarország Kormányzója

című film, mely a KORMÁNYZÓ UR ÖFÖMÉLTÓSÁGA életét viszi filmre 75-ik születésnapja alkalmából.

Ezen kívül:

Legnagyobb sikert elért énekes, zenés, táncos magyar vígjáték

K a t y i

Junius 27. Csak 1 napig! Kedd. Szíporozóan szellemes francia vígjáték!

Dalol az éjszaka

Julius 28—29. Szerda-csütörtök. Ragyogó kiállítású hatalmas bűnügyi vígjáték!

Styx kapitányleszámol

Egy modern, jókarban lévő használt gyermekkocsi eladó.

Cím a kiadóban

Mészáros Dezső krasznai, kir. járásbírói végrehajtótól.

Ph. 751 sz. 1943.

Fksz. 161—1943.

Arverési hirdetemény.

Dr. Faragó József krasznai ügyvéd által képviselt Kraszna község javára 1100 P tőke és járuléka erejéig a krasznai kir. bíróság 1942 évi 2770/6 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás során 1943 évi június hó 23-án lefoglalt 1939 P 50 f becsértékű ingóságokra az arverés kitézése iránt fentnevezett végrehajtó által megkeresettvén, alább megnevezett és ezen hirdeteményből, valamint a foglalási jegyzőkönyvekből ki nem tűnő más foglaltatok javára is, amennyiben kielégítési joguk ma is fennáll és ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs, az arverést kitézöm és annak végrehajtást szenvedő lakásán, Krasznán az állami iskolában, folytatva a községhezán és a községi szolga lakásán leendő megtartására határidőül 1943 évi augusztus hó 4-én délután 2 óráját tűzöm ki, amikor a bírólag lefoglalt butorokat konyhafelszerelések, kép, könyvek, szönyegek, edények s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, készpénzfizetés ellenében, esetleg a becsáron alul is — de a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ részénél alacsonyabb áron csak azon esetben, ha ahhoz végrehajtást szenvedő előzőleg hozzájárult — el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő a helyszínen nem jelennek meg, ha csak ellenkező kívánságát írásban be nem jelenti. Azon ingóságokra, amelyeknek kikiáltási ára 1000 pengőn felül van, csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészét bánatpénzüll leteszik.

Kraszna, 1943. évi július hó 17-én.

Kitézési díj: 6 P. 82 f.

Mészáros Dezső

kir. bir. végrehajtó, mint bírósági kiküldött

Egyházi, közigazgatási és kereskedelmi nyomtatványokat jutányos áron készít a SZIVÓS és NAGY könyvnyomda.

Bármilyen használt, vagy frissen tépett liba-, kacsa- vagy tyuktollat vásárol a „Hangya“ kirendeltsége.

6—8

Felhívom az igen tisztelt vevőim figyelmét arra, hogy az üres használt tintásüvegeket visszaváltom.

A márkás

TINTENKULI

megérkezett.

Szines papírszalvéta, toalettpapír, fekete elsötétítő papír s mindennemű papíráru kapható. Gummibélyegző megrendeléseket felveszek.

L Á Z Á R

könyv- és papirkereskedő.

Értesítés!

Értesitem Szilágysomlyó és vidéke n. é. Közönségét, hogy Báthori-kör 20. sz. alatt

kefekötődét nyitottam.

Megrendelésre készítek: keféket, ecsetet, meszelőt. A n. é. közönség szives pártfogását, kérem.

Tisztelettel: **HAJNAL GYÖRGY**, kefekötő.

202/1943. vgh. szám.

Arverési hirdetemény.

Mascán Livius szilágysomlyói ügyvéd által képviselt Mascán Livius szilágysomlyói és Pap István szilágysomlyói lakosok javára 151 P. 14 f. tőke és több követelés és járuléka erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annak beszámításával, a szilágysomlyói kir. járásbírói végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1943. évi május hó 25-én felül foglalt 1800 Pengőre becsült ingóságokra a szilágysomlyói kir. járásbírói végzésével az arverés elrendeltvén, annak az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a alapján a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is az arverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs — végrehajtást szenvedő lakásán, Szilágysomlyón az ipartelepen leendő megtartására határidőül 1943. évi augusztus hó 2. napjának d. u. 16 órája tűzöm ki, amikor a bírólag lefoglalt egy piros tehén, egy magyar gyártmányú 17 $\frac{1}{2}$ lóerős motort s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek de legalább a becsár $\frac{1}{3}$ részéért készpénzfizetés mellett el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelennek meg, ha csak ellenkező kívánságát írásban nem nyilváníti.

Szilágysomlyó, 1943. évi július hó 7-én.

Kiss Benedek

kir. bir. végrehajtó.